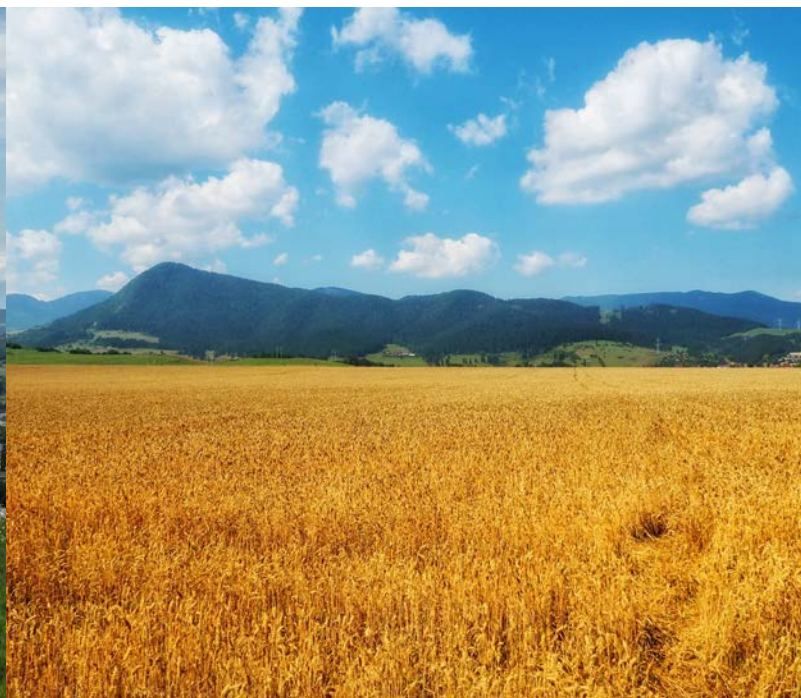

MOZAIKA

zo života akademickkej obce
Filozofickej fakulty KU v Ružomberku

Autor: D. I. Palatinus (instagram@dlpalatinus)

ROČNÍK XII., č. 22,
Marec 2021

Z OBSAHU

EDITORIÁL

ROZHOVOR

ZO ŽIVOTA ŠTUDENTOV A ABSOLVENTOV

PONUKA ŠTÚDIA

ZO ŽIVOTA FAKULTY

NAŠI ABSOLVENTI

EDITORIÁL

Únava, vyčerpanie, strach, ale i svitajúca nádej. Uplynulý rok dal zabrať každému. V rebríčku úspešnosti zvládania korona-krízy sme precestovali z najlepších priečok k tým najhorším. Mnohí už rezignovali v boji s pandémiou, iní zase statočne bojujú. Zdá sa, že sa táto veľká kríza pomaly blíži ku koncu a po dlhej zime príde radostnejšia jar.

Tento náročný čas bol a stále je skúškou, výzvou, no zároveň aj príležitosťou. Dištančná forma štúdia vyžadovala kreativitu od našich pedagógov. Vyťažiť čo najviac v podmienkach, ktoré tento čas prináša. To, ako sa im to darilo, ukazujú hodnotenia predmetov, o ktorých sa v tejto Mozaike dočítate. Študenti zase čelili nemalému náporu samoštúdia, pričom bol asi najväčšou výzvou time-management v domácom prostredí. Domov sa pre niektorých stal väzením, iní v domácom prostredí objavili priestor na obnovu vzťahov a posilnenie rodinných väzieb.

Obmedzenie sociálneho kontaktu bolo silnou skúškou nielen priateľstiev, ale aj toho, ako vieme tráviť čas v sa-

mote. Svet sa akoby zastavil a zrazu sme mali čas spoznať samých seba. Na takýto pohľad do svojho vnútra treba istú mieru odvahy. Myslím, že aj súčasné pôstne obdobie nás pobáda nazrieť do nášho vnútra, aby sme tam mohli stretnúť nášho Stvoriteľa.

Skvelou odpoveďou na hnev a znechutenie zo spoločenskej situácie je podľa mňa konkrétna pomoc. Prejavenie súcitu tým, ktorí to potrebujú najviac. Medzi mnohých dobrovoľníkov patria aj študenti Filozofickej fakulty KU. Svedectvo týchto študentov je naplnením poslania našej univerzity formovať rozum i srdce.

Každodenný život je plný situácií, ktoré sú náročné a nepríjemné. Mnohé okolnosti nedokážeme ovplyvniť či zmeniť. Postoje a reakcie si však vyberáme my sami.

Daniel Čollák
študentský podpredseda Akademického senátu KU

„Dobrý učiteľ má byť príkladom“

Rozhovor s prof. PaedDr. Milanom Ligošom, CSc.

Milan Ligoš patrí k ľuďom, ktorí pri Katolíckej univerzite v Ružomberku stáli od jej začiatkov a dodnes na nej vyučuje. Dokonca v Ružomberku pôsobil už na pôde inštitúcií, ktoré jej predchádzali. Tí, ktorí ho poznajú, vedia, že je to pozitívne a optimisticky naladený kolega, ktorý sa pri ľuďoch rád pristaví a porozpráva. Pôsobí na našej katedre slovenského jazyka a literatúry a je vnímaný ako rešpektovaný odborník hlavne na oblasť didaktiky materinského jazyka. Porozprávali sme sa s ním o jeho skúsenostiach, pôsobení na univerzite i pohľade na dištančnú výučbu v dobe pandémie.

Mohli by sme začať náš rozhovor trochu osobnejšie? Mohol by si nám povedať niečo o tom, z akého prostredia pochádzaš a ako si vyrastal? Ako si sa dostal k povolaniu učiteľa?

Ďakujem za možnosť vyjadriť sa v našom fakultnom časopise Mozaika. Rád spomínam na obdobie prezentácie základania akademického života v Ružomberku v univerzitných periodikách Forum scientiae et sapientiae (TU v Trnave a SAV Bratislava), Spravodajca Žilinskej univerzity v Žiline alebo tvorivé fórum študentského časopisu MYMIMO, vydá-

vaného na KPF sv. Ondreja ŽU v Ružomberku od r. 1997. Ale teraz k otázkam.

Pochádzam z maloroľníckeho rodinného prostredia. Do konca 1. ročníka základnej školy som vyrastal v rodnej obci a následne na 6 rokov som bol „odvelený za mendíka“ na faru môjho strýka, vzdelaného a príkladného katolíckeho kňaza, kde som v jednej kuchynke býval spolu s mojou starou mamou. Na margo súčasnej pandemickej krízy a vyvstávajúcich problémov mladej generácie mi prichodí na um súvislosť so zvládaním okliešteného sociálno-kultúrneho kontaktu, keď v mladšom školskom veku a ranom tínedžerstve som mal priamy kontakt so svojou rodinou a rodným prostredím maximálne dvakrát do roka na pár hodín, a to priebežne bez telefónu, pošty, rádia či iných spôsobov nepriamej komunikácie v istom režime internátneho života v súžití s dospelými, ktorých som v podstate do 7. roku života nepoznal. Takže boli to roky v novom prostredí, s výraznou absenciou sociálneho vrstovníckeho a rodinného kontaktu. Dnes, s odstupom mnohých rokov môžem s uznaním a vďakou konštatovať, že sa táto etapa evidentne priaznivo podpísala na portfóliu mojej osobnosti a životnej cesty.

K učiteľstvu som sa dostal v spektre komplexu rôznych faktorov a okolností, ktoré napokon smerovali a vyústili k profesii, povolaniu i poslaniu učiteľa. Ale táto tematika by si zaslúžila osobitný rozhovor.

Viem, že si jedným z pamätníkov, ktorí vedia najviac o začiatkoch našej univerzity. Aká bola tvoja cesta na inštitúcie, z ktorých „vyklíčila“ Katolícka univerzita a nakoniec na samotnú univerzitu?

O založení konfesijnej verejnej vysokoškolskej inštitúcie v blízkosti môjho bydliska, nehovoriac o univerzite, som ani vo sne netušil pred rokom 1989, ale ani po tomto roku. Oslovenie a ponuka prišla nie náhodou v r. 1994, keď po nadšených aktivitách súvisiacich so zmenou režimu po r. 1989 v školstve sa stalo, že so mnou zamestnávateľ rozviazal pracovný pomer. To už som bol po dlhých rokoch peripetií na rôznych miestach pôsobenia a priam zázračnom (určite s Božou pomocou a Prozreteľnosťou) pripustený k rigoróznym skúškam a obhájeniu dizertačnej práce (v r. 1982). V uvedenej situácii r. 1995 si na mňa z organizačného prípravného výboru spomenul bývalý kolega z Pedagogickej fakulty v B. Bystrici, prof. E. Gombala, na podnet ktorého som sa dostal do tímu na založenie vysokej školy v Ružomberku pod gesciou zriaďovateľa Konferencie biskupov Slovenska.

Obdobie rokov 1995 – 2000, t. j. do vzniku KU zlúčením dvoch už existujúcich fakúlt Žilinskej univerzity so sídlom v Ružomberku, bolo veľmi dynamické, ba až turbulentné v dobrej viere, priťažlivej vízii a nádeji, opierajúc sa o Božiu vôľu a Prozreteľnosť, sme nasadili všetky sily, aby sa dielo podarilo vo „vyklíčení“ novej univerzity s kresťanskou profiláciou. Začali sme bez strechy nad hlavou, na starých stoličkách a s rozhegánym nábytkom, bez techniky a vybavenia v prenaja-

tých priestoroch, ale s entuziazmom v príjemnom prostredí spriaznených ľudí na strane spolupracovníkov i študentov a s podporou KBS na čele s o. biskupom Balážom a Tondrom. Ako jeden z mladších kolegov vo vedení na pozícii zástupcu inštitútu, najmä prodekana som často absolvoval cesty na pracovné rokovania do Trnavy, Žiliny, Bratislavy i do zahraničia (najmä Nemecka), aby sme vznikajúcu inštitúciu dostali do povedomia, etablovali, radi-li sa a uchádzali o pomoc aj podporu. Spomínam si, že často som sa dostával do situácií, najmä na MŠ alebo na pôde iných vysokých škôl Slovenska, keď som bol s istou mierou irónie, rozpačitosti alebo posmievania prítomných vnímaný ako zástupca vznikajúcej neznámej inštitúcie (inštitútu a fakulty), ktorá si trúfa zaradiť sa medzi štan-

„Podľa mojich skúseností a presvedčenia dobrý učiteľ pristupuje k žiakovi s úctou a rešpektom, pričom je dôležité, aby od začiatku svojho pôsobenia budoval parametre vzťahu vzájomnej dôvery a prirodzenej autority v širšom kontexte.“

— *Milan Ligoš*

dardné a vyprofilované vysoké školy. Moje pocity boli v týchto chvíľach ešte zintenzívňované vo vnútornom tichom vedomí, pokorne berúc do úvahy, v akých podmienkach sme začínali v porovnaní so „zabehnutými“ pracoviskami. Nevedel som si ani predstaviť, že niekedy dosiahneme takú materiálno-technickú základňu, akú máme dnes. V tomto období to boli o. i. rokovania k novému vysokoškolskému zákonu, projektom národného programu vzdelávania (Duch školy, Konštantín, Milénium a i.), časté zasadnutia senátov, vedeckých rád, rôznych komisií, návštevy k pripravovaným zmluvám spolupráce, o finančnej pomoci atď. S Božou pomocou bolo toto úsilie zavŕšené vznikom KU v Ružomberku rokom 2000.

Slovenské univerzitné prostredie je veľmi dynamické. Či už po stránke akreditácie, organizácie, zázemia či financií, vysoké školy u nás pravidel-

ne podstupujú rôzne viac či menej dotiahnuté zmeny. Ako človek, ktorý bol v určitej dobe vo vedení univerzity, resp. fakulty si istotne vnímal premeny vysokoškolského prostredia. Ako by si zhodnotil vývoj našej univerzity z hľadiska jej miesta v slovenskom akademickom prostredí?

Ako som už predtým naznačil, KU sa organicky úspešne včlenila do slovenského i európskeho, ba i svetového vzdelávacieho priestoru. Má svoje osobitné a špecifické postavenie, na Slovensku i v zahraničí je rešpektovanou ustanovitznou a má predpoklady sa ďalej rozvíjať v intenciách istých vízií a vlastnej profilácie. Po r. 2000 nastali vo vedení prevratné zmeny, transformovali sa viaceré pracoviská, avšak popri nesporných pozitívach sa v ďalších rokoch stalo, že univerzita sa uberala cestou mohutného kvantitatívneho rozvoja vo všetkých oblastiach, najmä v zmysle budovania základnej infraštruktúry, ale najmä neúmerného zvyšovania počtu študentov, nových atraktívnych projektov a programov, dotácií a finančnej podpory, pričom som o. i. priebežne upozorňoval (i ape-loval, intervenoval podľa možností na rôznych úrovniach) na zoslabovanie línie kvality a vytváranie istého negatívneho precedensu vo vývine a budovaní tradície „novoklíčiacej“ inštitúcie. Postupne sme sa dostali do stavu alebo bodu v zmysle križovatky, keď bolo treba prehodnotiť zámery, vízie a nasmerovať cestu kvalitatívnej transformácie, po ktorej som volal už od začiatku založenia vysokej školy konfesijného charakteru v Ružomberku, t. j. od r. 1995. Podľa môjho názoru a zažitej skutočnosti už pred vznikom KU sa nám v dostatočnej miere presvedčivo nepodarilo zakomponovať do základných vnútorných predpisov dôležité ustanovenia o špecifikácii zamerania a vízií či profilácie tejto vysokoškolskej ustanovitzne v zmysle konštitúcie J. Pavla II. Ex corde Ecclesiae alebo podľa ustanovení v dokumentoch etablovaných katolíckych univerzít v zahraničí (porov. napr. Katholische Universität od M. Seybolda, vyd. v Eichstätt 1993), a to následne potom aj do vykonávacích predpisov, hodnotiacich kritérií dosiahnutého stavu v istých

etapách podľa čiastkových cieľov a výstupov, kontroly akčných opatrení, taktiež tvorivou inováciou v intenciách plnenia podstaty tejto školy v kontexte prípravy slovenskej kresťanskej inteligencie v širšom kontexte transformujúcej sa spoločnosti. Dá sa povedať, že deklarácia cieľov a zámerov bola, avšak problém som vnímal vo vnútornom rozpracovaní systému reálneho fungovania školy. V tomto smere vidím teda isté rezervy a podľžnosti aj v relácii vyvstávajúcich precedensov či zakladania vlastnej tradície. Vôbec, KU má zvláštne postavenie už len tým, že je konfesijná so zriaďovateľom KBS, pričom je zaradená medzi verejné, a z hľadiska financovania má i charakter štátnej vysokej školy. Ako som zachytil, v zahraničí som sa nestretol s takýmto modelom. V naznačenom kontexte sa ukazuje, že sa KU vo svojom poslaní, zámere a víziách priebežne, resp. permanentne a kontinuálne hľadá v otvorenom zmysle, čo je dobré a nádejné. Podľa mňa infraštruktúra má už primerane vybavenú a očakáva sa cesta ku kvalite s budovaním progresívnej tradície. Táto orientácia vyznieva o to aktuálnejšie, že KU začína etapu implementácie nových štandardov nezávislej SAAVŠ, ktorá vychádza z európskych vzdelávacích štandardov. V tomto období vyjadrujem nádej, že sa vedenie a manažment univerzity úspešne zhostí tejto výzvy a strategických nových úloh. Súčasne mám aj isté obavy, či sa vnútorná administratíva univerzity ešte viac nezbyrokratizuje, čo by bolo v rozpore so zámermi SAAVŠ.

Kolegovia a predpokladám že aj študenti ťa zvyčajne vnímajú ako odborníka v oblasti didaktiky materinského jazyka. Dodnes sa tejto oblasti venuješ vo svojom výskume. Čo ťa na tejto oblasti zaujalo? Prečo si sa zameral práve týmto smerom?

Aj v tejto oblasti môžem konštatovať, že cesty boli nevyspytateľné a ich zmysel sa mi odkrýval až postupne s odstupom času. Pôvodne som nemal v úmysle stať sa učiteľom. Zaujímali ma prírodné vedy, matematika, šport a inklinoval som skôr k praktickým činnostiam. V škole som prosperoval vyrovnané ale-

bo vyvážené, t. j. bol som typ všestranného žiaka. Uprednostniac prírodovednú oblasť, výberovo som maturoval aj z chémie a v tomto odbore smerom k biochémii alebo k lesníctvu som chcel pokračovať na VŠ. Avšak po nadstavbovom štúdiu na jazykovej škole prišiel rok 1968 a bezodkladne som musel nastúpiť na základnú (prezenčnú) vojenskú službu. V r. 1969 som pri neformálnom rozhovore sľúbil nemenovanému inšpektorovi na školstve, že pôjdem vypomôcť s výučbou na istej modernej vidieckej škole s podmienkou, že to bude možno iba na pár mesiacov. Práve takáto nenápadná epizodická ponuka sa stala jednou z mojich životných rázcestí. A keďže sa mi tam zapáčilo, ostal som tam pôsobiť 7 rokov. O učiteľstve značnou mierou rozhodol aj môj vzťah s manželkou Kornéliou, vtedy študujúcou učiteľstvo, a to vzhľadom na prediskutované hodnoty a predstavy o živote, s ktorou kráčajme spoločne už 48 rokov. Tu ešte výrazne zavážil ďalší aspekt. Totiž po r. 1969 nastalo obdobie normalizácie v našej spoločnosti a mňa veľmi ubíjalo, ako sa povolanie učiteľa malo stať, ba i stalo sa „prevodovou pákou“ totality komunistickej strany a jej propagandy, t. j. bolo jednoznačne zneužívané na ciele totalitného režimu, čo sa prejavovalo na rôznych úrovniach od centrálnych pedagogických dokumentov až po podrobné jednotne predpísané plány, osnovy, učebnice, učivo, ciele či metodické príručky, povinnými formálnymi plánmi s očakávanými jednotnými „úspechmi“. Tento prístup a spôsob výučby v kontexte kontroly

straníckymi a protežovanými, režimu lojálnymi útvarmi ma vnútorne „ničili“, preto s úmyslom vyhnúť sa politickému tlaku k vyššej angažovanosti som riskol a prihlásil som sa na výberové konanie vedeckej prípravy na Pedagogickej fakulte UK v Trnave so školiteľkou doc. V. Betákovou. A vyšlo to! Napriek všetkým možným previerkovým obštrukciám a prekážkam som dizertačnú prácu obhájl v r. 1982. Bolo to ešte v čase socializmu, preto i keď v texte boli aj nevyhnutné „režimové“ formuly a štylizácie, pre zdôrazňovanie jedinečnosti ľudskej osoby, práca nemohla v tom čase vyjsť v publikovanej podobe. A ešte na záver k tejto téme. O tom, že som zostal v učiteľstve sa pričínal aj môj strýko, u ktorého som prežil mladé roky. Tajne som ho navštívil v Spišskej Kapitule, kde bol po r. 1968 spišským vikárom a administrátorom, s cieľom poradiť sa, či mám zostať v školstve v daných pomeroch normalizácie. Na jeho odporúčanie som zostal. Moja prvá 7-ročná pedagogická prax, štúdium učiteľstva a téma dizertácie i ďalšie pôsobenie na rôznych stupňoch škôl alebo v rôznych zariadeniach determinovali moju orientáciu na didaktiku materinského, resp. v istom období i cudzieho jazyka (hlavne nemeckého jazyka). Príťažlivé na tomto odbore je najmä to, že ide o hraničnú oblasť interdisciplinárneho charakteru, v ktorej možno integrované zúročiť poznatky a skúsenosti z viacerých odborov, pričom pedagogické javy majú komplexný charakter, a to všetko môže smerovať k celému spektru osobnostných sfér človeka, t. j. cez priezor

výučby materinského jazyka a komunikácie k harmonickému komplexnému pôsobeniu na mladú generáciu.

Počas desaťročí si mal príležitosť učiť stovky študentov, hlavne budúcich učiteľov. Vaši absolventi učiteľstva slovenského jazyka a literatúry dnes pôsobia na základných, stredných či vysokých školách. Ako didaktik máš určite blízko k praxi. Čo by podľa teba malo charakterizovať dobrého učiteľa?

To je široká a širokospektrálna otázka. Pokúsim sa tu o stručné a prehľadné vyjadrenie. Podľa môjho názoru učiteľ by nemal byť stĺpom pri ceste (myšlienka J. A. Komenského), ale aktívnym, autentickým a kongruentným aj integrovaným človekom v plnosti chápania podstaty ľudskej osoby v reláciách profesie, povolania i poslania pre dobro blížneho, dostávajúci sa do spektra situácií s vysokou mierou neistoty a otvorenosti, t. j. ako profesionál, Božia originalita a jednota v mnohosti koná neopakovateľne a premiérovu. V tom je jeho hlavný zástoj a poslanie jeho pôsobenia, tu vidím tiež krásu a zmysluplnosť tohto povolania. Podľa Komenského i programov vzdelávania vyspelých krajín by sa učiteľmi mali výberovo stať najlepší ľudia z ľudí s vysokým morálnym kreditom, pričom by mali mať dôstojné postavenie v spoločnosti. Som presvedčený, že dobrý učiteľ má byť príkladom primárne v jeho osobnostno-charakterovom potenciáli, sekundárne v didakticko-metodickej predmetovej, resp. vôbec v pedagogickej spôsobilosti a terciárne v odbornom rozhlade, prirodzene, tieto úrovne a dimenzie nevyhnutne by mali synergicky vyústiť k dosahovaniu ľudskej múdrosti, dobroty a kultivovanosti, vysokej morálky a štandardnej etiky učiteľského povolania. V tomto zmysle by sa dobrý učiteľ mal špecificky vyznačovať vlastnou profiláciou ako zrelá osobnosť, celoživotne sa vzdelávať a získavať základné i špecifické kompetencie pre svoje pôsobenie, a to najmä kognitívne, komunikačné, poradenské, sebareflexívne, diagnostické, intervenčné, taktiež personálne, sociokultúrne, u učiteľa slovenčiny ako materinského jazyka smerom ku kategóriám zvláštneho a konkrétneho osobitne jazykovo-komunikačné, kultúrno-komunikačné, literárno-ko-

munikačné, kognitívno-komunikačné, čiastkové rečové i textové kompetencie, recepčné alebo analyticko-interpretatívne kompetencie. Veľavravná je téza: Aby bol dobrý žiak/študent, treba, aby bol dobrý učiteľ. Sledovaný aspekt môžem podložiť slovami Komenského: Učiteľ má byť človek múdry, rozvážny, mravný a živý vzor cností. Podľa mojich skúseností a presvedčenia dobrý učiteľ pristupuje k žiakovi s úctou a rešpektom, pričom je dôležité, aby od začiatku svojho pôsobenia budoval parametre vzťahu vzájomnej dôvery a prirodzenej autority v širšom kontexte. Mal by prejavovať lásku k človeku, blížnemu, pôsobiť s nadšením pre svoje povolanie.

V poslednom roku sa aj študenti a učitelia vysokých škôl museli „presťahovať“ z učebných miestností do online priestoru. Odborníci diskutujú o tom, či dištančné vyučovanie s využitím video konferenčných či iných technologických nástrojov dokáže plnohodnotne alebo aspoň do určitej miery nahradiť prezenčné vyučovanie. Ako túto vec vnímaš ty, skúsený didaktik? Aké sú výhody či nevýhody aktuálneho online vyučovania?

Najvhodnejšia je kombinácia oboch foriem, resp. mnohotvárných rozmerov vyučovania, pričom využitie online priestoru by malo byť sekundárne, principiálne však podľa zámeru, cieľových skupín, daných možností a okolností. Napr., keď sme vzdialení na tisíce km, tak je účinné a optimálne s minimálnymi nákladmi využiť e-learning a online priestor. No najúčinnější a komplexný je prirodzený priamy kontakt ľudí, lebo pri medziľudskej komunikácii, čo je v podstate aj výchovno-vzdelávací proces ako jedinečná forma sociokultúrnej komunikácie, v ktorej ide o interakciu, komunikáciu a transakciu s celým balíkom posolstiev človeka k človeku, resp. istej komunity vo vzťahu k inej komunite. Mal som možnosť sledovať i skúsiť rôzne prístupy, programy a koncepcie vyučovania, ale priamy kontakt ľudí to evidentne nenahradí. IK prostriedky a metódy môžu rozšíriť a umocniť v niektorých aspektoch prístup k zdrojom, informáciám v neuveriteľne krátkom čase, resp. simultánne, imitujúc akoby prirodzené prostredie, avšak

tento rozmer netreba nadužívať a musí byť pod kontrolou istej jasnej koncepcie, adekvátnych princípov a premysleného koncipovania pedagogického pôsobenia. V ostatnom období som sa oboznámil s rôznymi smermi moderného vyučovania, napr. osobitne profilovanou školou e-learningového vyučovania na UP v Olomouci (E. Kopecký a jeho tím) alebo som bol zapojený do programu Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť, v rámci ktorého som recenzoval učebné texty využitia IK technológií v predmete slovenský jazyk a literatúra pre základné a stredné školy (učebnice z r. 2011), jednako mi vychodí, že tieto texty by sa mali využívať iba ako pomocný zdroj, pričom v dnešnom poňatí základný učebný text, kvázi učebnice, by mal tvoriť celý učebnicovo-učebný komplex s inštrukciami a odkazmi na rôzne užitočné zdroje, nezabúdajúc pritom na rozvoj tzv. mäkkých zručností študentov, t. j. kritické, hodnotiace alebo tvorivé myslenie, komunikáciu, sebareflexiu, rieše-

a cieľnou podporou online priestoru. Istý konkrétny prístup a vlastná podoba by mali byť premyslené, zmysluplné a efektívne so zreteľom na koncepciu, ciele a zámery výchovno-vzdelávacieho procesu v daných podmienkach a kontextoch. Nie som za kampaňovitú, rýchlu či mantinelovú modernizáciu výučby, ale za inovačnú modernizáciu ako podporný nástroj a prostriedok humanizácie, kongruencie a optimalizácie v pedagogickom pôsobení, založenej na podstate danej činnosti v rámci konkrétného vzdelávacieho programu.

„Nie som za kampaňovitú, rýchlu či mantinelovú modernizáciu výučby, ale za inovačnú modernizáciu ako podporný nástroj a prostriedok humanizácie.“

— *Milan Ligoš*

nie problémov a pod. V tejto relácii sa mi na pozadí online priestoru javia ako atraktívne a účinné metódy lapbooku, webquestu, larp metódy alebo blended learning. Na pozadí súčasnej krízy v podmienkach koronapandémie a informačnej spoločnosti pri rozvoji IT sa markantne ukázali nové možnosti i potenciality výučby smerom k virtuálnym triedam, s ponukou istej diferenciácie a individualizácie, k inováciám v reláciách ďalšej diverzity metód alebo foriem vzdelávania s uplatnením simulačných, situačných alebo inscenačných, facilitáčných a reflexívnych podôb výchovno-vzdelávacieho procesu vo virtuálnom priestore. Súhrnom odporúčam výučbu primárne priamou formou aj na univerzite, a to najmä humanitného zamerania. O to viac platí táto požiadavka pre výchovu a vzdelávanie detí v ranom veku, prirodzene, aj s adekvátnou

Erasmus pobyt počas pandémie

Študentský život je tiež o objavovaní nového a cestovaní. Práve študentské mobility v rámci programu Erasmus + ponúkajú výbornú príležitosť, ako sa veľa naučiť a zároveň spoznávať novú krajinu. Mladí ľudia totiž môžu čas svojho štúdia absolvovať v zahraničí, pričom ich pobyt je finančne podporený grantom z Európskej únie. V akademickom roku 2020/2021 však populárne mobility výrazne ovplyvnila pandémia koronavírusu. Ako teda vyzerá mobilita v tomto komplikovanom období?

O svojich skúsenostiach s pobytom v zahraničí sa s nami porozprávali dve študentky Katolíckej univerzity v Ružomberku, Yuliana Ivanuň a Oleksandra Pichuhina. Obe sú druháčky na bakalárskom stupni a študujú učiteľstvo anglického jazyka a literatúry a talianskeho jazyka a literatúry. Od októbra 2020 sú na mobilite v talianskej Perugii. Na *Università per Stranieri di Perugia* študujú taliansky jazyk a kultúru v rámci programu, ktorý je určený zahraničným študentom (*Corsi di lingua e cultura Italiana*).

Vo vašom prípade je už štúdium v Ružomberku štúdiom v zahraničí. Prečo ste sa rozhodli študovať na Slovensku? Mohli by ste nám niečo povedať o tom, aké sú rozdiely medzi štúdiom na Slovensku a na Ukrajine?

Yuliana: Štúdium na Slovensku je v súčasnosti mojím najdôležitejším a zároveň najimpulzívnejším rozhodnutím, ktoré vôbec neľutujem! Vždy som snívala o štúdiu v zahraničí, ale myšlienka, že na to potrebujem byť génius, postavila tento sen do úzadia. Ukrajinský vzdelávací systém nám umožňuje rýchlejšie vstúpiť na vysoké školy, a tak som po ukončení strednej školy nastúpila na pedagogickú školu a po 4 rokoch štúdia som sa pripravovala na vstup na univerzitu (o možnosti štúdia v zahraničí som vtedy ešte neuvažovala). O všetkom ale rozhodla náhoda. Keď som sa dozvedela viac o štúdiu na Slovensku, bolo zrejme, že má viac výhod, takže voľba bola jasná. Počas dvoch rokov štúdia na Slovensku vidím v porovnaní s Ukrajinou tieto rozdiely vo vzdelávaní:

lepšie vybavenie vzdelávacích inštitúcií, moderné a špecializované vzdelávanie, viac príležitostí a stimulov, nie každá ukrajinská univerzita sa môže pochváliť trojposchodovou knižnicou. A tiež je pre mňa dôležité to, že učitelia sú vždy otvorení komunikácii, v prípade otázok vám vždy odpíšu.

Oleksandra: Keď som bola v poslednom ročníku strednej školy, rozhodla som sa, že budem študovať v Európe. Zvažovala som veľa možností, ale moja voľba padla na Slovensko. Prečo Slovensko? Po prvé, Slovensko a Ukrajina sú susedné krajiny a vzdialenosť medzi nimi je malá. Po druhé, podobnosť jazykov – slovenčina a ukrajinčina sú slovanské jazyky a nebolo veľmi ťažké sa učiť po slovensky. Po tretie, kvalita vzdelávania – na Slovensku je bezplatné vzdelanie a možnosť získať európsky diplom, ktorý je akceptovaný takmer na celom svete, zatiaľ čo na Ukrajine naopak. Plus, veľmi výhodná poloha Slovenska. Kedykoľvek môžem ísť do ktorejkoľvek európskej krajiny.

Prečo ste začali uvažovať o vycestovaní do zahraničia v rámci mobilitného programu Erasmus+? Čo vás presvedčilo, že ste si nakoniec podali prihlášku a rozhodli sa ísť študovať na nejaký čas na inú univerzitu?

Yuliana: Vždy sa riadim týmto pravidlom: „Ak existuje príležitosť, mali by sme ju vždy využiť.“ Naši učitelia talianskeho jazyka nám už od prvého ročníka dôrazne odporúčali využiť výhody programu Erasmus +, rozprávali nám o študentoch, ktorí boli alebo sú na mobilite, o ich úspechoch a skúsenostiach. S Oleksandrou sme sa potom rozhodli, že si tiež chceme vyskúšať naše schopnosti. Práve v tomto čase sa uskutočnili prezentácie o tomto programe. Mali sme možnosť dozvedieť sa viac a tiež počúvať študentov, ktorí už boli na mobilite. Myšlienka nás nadchla a čoskoro sme začali vypíňať prihlášky. Bol to tiež najlepší čas ísť na inú univerzitu, pretože sme pochopili, že takáto príležitosť neskôr už nebude.

Oleksandra: Erasmus+ je program EÚ na podporu vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu v Európe. Uvažovala som o ňom, pretože Erasmus+ program poskytuje možnosti ľuďom každého veku a pomáha im rozvíjať znalosti a skúsenosti a vymieňať si ich v rámci inštitúcií a organizácií v rôznych krajinách. Chcela som to vyskúšať a moji priatelia, ktorí sa zúčastnili na tomto programe, mi to veľmi odporúčali. Tak som sa rozhodla to skúsiť – a teraz študujem v druhom semestri v rámci programu Erasmus+.

Vybrali ste si univerzitu v Perugii. Ste spokojná s výberom?

Yuliana: Dlhú som sa nevedela rozhodnúť. Mali sme dlhý zoznam univerzít zo všetkých častí Talianska. Ale väčšinou som sledovala informácie, videá, fotografie o univerzite v Perugii, bola som fascinovaná jej krásou, takže voľba padla na ňu. Vôbec to neľutujem. Najlepšou výhodou v tomto období je, že sa výučby zúčastňujeme v prezenčnej forme.

To, bohužiaľ, neplatí pre všetky predmety, ale univerzita nám pomohla s výberom, aby sme sa mohli zúčastňovať vyučovania obvyklým spôsobom. Mám z toho veľkú radosť, pretože väčšina univerzít je úplne zatvorená, takže niektorí študenti nemohli využiť túto

Oleksandra: Vybrala som si Università per Stranieri di Perugia a neľutujem, že som si vybrala práve túto univerzitu.

Predpokladám, že pandémia ovplyvnila každodenný život i štúdium. Môžete nám priblížiť ako? Týkali sa cudzincov nejaké špeciálne opatrenia? Museli ste absolvovať testy alebo karanténu?

Yuliana: Áno, samozrejme, celá táto situácia s obmedzeniami v nás vyvolala strach z neznámeho a do poslednej chvíle sme si neboli isté, či sa do Talianska skutočne dostaneme. Lenže potom vo väčšine Európy pandémia utíchla a situácia bola lepšia, medzinárodné autobusové linky začali fungovať, takže s hľadaním dopravy neboli žiadne problémy. Z univerzity sme dostali informácie pre študentov prichádzajúcich zo zahraničia. Tí, ktorí prichádzali z rizikových krajín, museli byť umiestnení do karantény, ale to sa nás netýkalo, preto sme vykonali test iba v prípade potreby na ceste.

Oleksandra: Bohužiaľ, je to tak. V súvislosti s pandemiou existuje veľa obmedzení. Napríklad na prednáškach by sme mali vždy dodržiavať vzdialenosť 1,5 metra a rúška si nedávať dole. Napríklad v decembri, keď sa v našom meste zvýšil počet prípadov koronavírusu, sme prešli na dištančné vzdelávanie. Na konci septembra, keď som išla do Talianska, som

našťastie nemusela ísť do karantény ani absolvovať test, pretože tí, ktorí prišli zo Slovenska, to nemali povinné.

Môžete nám priblížiť univerzitu a mesto, v ktorom žijete? Splnili sa vaše očakávania ohľadom štúdia či študentského života?

Yuliana: Naše mesto, Perugia, sa nachádza v srdci Talianska. Je to veľmi pohodlné, pretože sú to len 2 - 3 hodiny jazdy od Ríma alebo Florencie. Samotné mesto sa nachádza na vrchole hory, ktorá ponúka výhľad na horskú panorámu. Aj preto, že mesto je veľmi vysoko, sme si čoskoro zdokonalili fyzickú kondíciu, pretože sme neustále museli zostupovať a potom opäť stúpať (musím uznať, že prvé týždne to nebolo ľahké). Univerzita je tiež čosi neuveriteľné. V skutočnosti je to hrad, ktorý postavili v 16. storočí, ale už takmer 100 rokov je vzdelávacou inštitúciou. Je nemožné opísať ten pocit, keď ideš okolo auly, kde je každá stena vymaľovaná rôznymi maľbami a rôznymi štýlmi, a predstaviť si, ako tu pred pár storočiami prebiehali slávnostné udalosti. Aj keď sme pri štúdiu museli dodržiavať určité pravidlá, ako napríklad odstupy, nezabránilo nám to v tom, aby sme sa po prednáškach stretli s novými ľuďmi a trávil spolu čas. Učitelia sa nám snažili čo najviac priblížiť taliansku kultúru. Dozvedeli sme sa o špecifikách každého regiónu, histórii, talianskych tradíciách a, samozrejme, aj o kuchyni. Učitelia nám často nosili jedlo typické pre sviatky, ktoré na dané dni pripadali. Takže áno, očakávania sa prekonal. Napriek pandémie a karanténe je to skvelá príležitosť, ktorá mi dala lepšie pochopenie seba samej, nezabudnuteľné spomienky a skúsenosti a ešte raz skúsenosti.

Oleksandra: Perugia je hlavné mesto regiónu Umbria. Je to jedno z najstarších a najdôležitejších miest v Taliansku a tiež centrum umenia. Università per Stranieri di Perugia je považovaná za jednu z najstarších a najprestížnejších univerzít v Taliansku, je zaradená do zoznamu najlepších univerzít v Taliansku. Moje očakávania boli splnené, pretože som získala veľa teoretických vedomostí od veľmi dobrých učiteľov a praktických zručností a tiež som sa stretla s novými zaujímavými ľuďmi z rôznych častí sveta.

Keď sa spätne pozriete na vašu mobilitu, čo by ste považovali za hlavné pozitíva?

Yuliana: Po prvé, je to veľká výzva, ktorá vám pomôže lepšie pochopiť samého seba v úplne novom prostredí a situácii, kde je výsledok na vás. Po druhé: socializácia. V mojej skupine bolo 16 študentov rôzneho veku, každý z inej krajiny. To bolo veľké plus, pretože nie všetci hovorili po anglicky a museli sme hľadať spoločný jazyk v taliančine. Dozvedeli sme sa o kultúrach našich krajín, vymieňali sme si skúsenosti, okrem taliančiny sme sa naučili základné slová z jazykov našich spolužiakov. Situácia s cestovaním je teraz o niečo horšia, ale už sme navštívili niekoľko miest a plánujeme ďalšie výlety. A, samozrejme, to je zdokonalenie jazykových schopností. Už sa viem lepšie vyjadrovať, stratila som strach z rozhovoru s ľuďmi a strach, že mi nebudú rozumieť. Taliani

s radosťou počujú, že sa niekto učí ich jazyk, a určite vás pochvália za vaše úsilie!

Oleksandra: Veľa vecí. Prvýkrát som navštívila Taliansko a niekoľko ďalších miest v Taliansku. Druhá vec je, že moja znalosť talianskeho jazyka sa zdokonalila a veľmi sa z toho teším. Tiež som lepšie spoznala taliansku kultúru a tradície. Navyše, ako som už povedala, stretla som sa s novými zaujímavými ľuďmi z rôznych častí sveta.

Odporúčali by ste spolužiakom absolvovať časť štúdia v zahraničí cez program Erasmus? Na čo by ste ich špeciálne upozornili?

Yuliana: Áno!!! Každému odporúčam, aby nestrácal čas a príležitosti, ktoré má. Aj teraz, keď je ťažké mať jasnú víziu zajtrajška. Všetky tieto emócie, stretnutia, skúsenosti úplne prekrývajú strach a motivujú k niečomu novému a ďalšiemu. Upozornila by som na to, aby ste si starostlivo vybrali štát a univerzitu, v prvom rade pôjdete študovať. Je tiež veľmi dôležité, aby ste so zháňaním bývania nečakali. Nie vždy sú na internáte voľné miesta alebo vhodné apartmány. Z mojej skúsenosti vám odporúčam zaujímať sa o krajinu, do ktorej idete, aj o to, čo je tam akceptované, čo naopak nerobiť, a tiež sa informovať o životných nákladoch. Myslím, že to je všetko, vrelo odporúčam! Una vita, un'opportunità!

Oleksandra: Samozrejme áno, pretože program Erasmus+ je skvelá príležitosť vidieť svet a prehĺbiť tak svoje poznatky, zručnosti a zvýšiť šancu sa zamestnať. Tiež by som chcela povedať, že musíte byť trpezliví a naučiť sa ísť za svojím cieľom, pretože v novej krajine to nebude najprv ľahké. Ale potom sa vám všetko podarí.

„Štúdium a prax z univerzity sú podkladom všetkého, čo teraz robím“

Pavol Déer absolvoval na Filozofickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku svoje štúdium v odbore psychológia. Magisterské štúdium ukončil v akademickom roku 2018/2019. Bol aktívnym študentom nielen v rámci katedry psychológie, ale tiež na fakultnej úrovni. Viac rokov pôsobil ako zástupca študentov v Akademickom senáte Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity a aktívne sa zaujímal o dianie na univerzite. Ale na katedre a fakulte ho poznali aj z inej stránky. Bol tvorivý a aktívny. Zaujal napríklad netradičnou prezentáciou výsledkov svojej bakalárskej práce, pracoval na projektoch v neziskovej organizácii IPčko.sk, bol spoluautorom knihy o online terénnej práci a tiež jedným z laureátov ceny Dobrovoľník roka 2017. Jeho aktivity ocenilo tiež mesto Ružomberok pamätným listom a fakulta Cenou dekana FF KU v Ružomberku za rok 2017. Ako sa spätne pozerá na svoje študentské roky? Čo by odporučil dnešným študentom?

Väčšina našich študentov pochádza zo severu alebo východu Slovenska. Odkiaľ ste prišli Vy a prečo ste si vybrali práve Katolícku univerzitu v Ružomberku?

Pochádzam z malého mesta na Gemeri s názvom Tornaľa, staršie generácie poznajú skôr pôvodný názov Šafárikovo. Moja cesta do Ružomberka ale nevedla z juhu. Na gymnázium som chodil na ďalekom Záhorí, konkrétne na Gymnázium Jána Bosca v Šaštíne-Strážach. Spomínam to, lebo práve tam sa mi výrazne rozšírili obzory a začal som sa venovať psychológii a ďalším spoločenským témam. Navyše som šiel po stopách môjho brata, ktorý študoval aj v Šaštíne a neskôr aj na Katolíckej univerzite.

Dôležitú úlohu zohrali aj referencie, ktoré som na našu katedru mal, prípravný kurz pre uchádzačov o štúdium, pomerne včasné výberové konanie a nejaké osobné dôvody. Čiže dôvodov bolo viacero a toto rozhodnutie doteraz neľutujem.

Uvažovali ste nad viacerými možnosťami, čo študovať, alebo bola vo Vašom prípade psychológia jasnou voľbou od začiatku? Prečo práve tento odbor?

Psychológia bola veľkým prekvapením, najmä pre moje okolie. Takže nie, nebola to jasná voľba. V podstate od detstva som sa profiloval ako hudobník, konkrétne huslista a tak ma poznali aj ľudia doma aj na gymnáziu. Ja sám aj moje okolie očakávalo, že toto bude môj smer. Približne do 3. ročníka na gymnáziu to tak aj bolo, pripravoval som sa na vysokú školu umeleckého zamerania. Po istom čase učiteľa na ZUŠ, ktorý ma týmto smerom ťahal, prepustili a s novým to už išlo dolu vodou, až sa mi štúdium znechutilo natoľko, že som formálne hudobné vzdelanie zanechal. Keď som v tom období vnímal, že hudba asi nebude úplne cesta, ktorou sa budem uberať, prichádzali prvé skúsenosti so psychológiou. Zrejme som si nejako podvedome hľadal inú cestu a psychológia si ma našla. Začalo to knihami, ktoré som objavoval na internáte, pokračovalo to snahou pomáhať ľuďom okolo mňa a porozumieť ľudskej mysli. Od skutočnej psychológie to malo veľmi ďaleko, ale bol to dobrý úvod. Keď som poslal prihlášky na vysoké školy, pričom všetky boli na psychológiu, tak sa moje smerovanie uzatvorilo.

Na fakulte vieme, že katedra psychológie funguje v podstate ako jedna rodina. Vyučujúci sa so študentmi poznávajú, zapájajú ich do rôznych aktivít, podporujú ich tvorivosť. Ako sa Vám tu študovalo?

Katolícku univerzitu mám rád, filozofickú fakultu ešte radšej. Ale práve katedra bola tým miestom, kde sa udial môj

najpodstatnejší osobnostný rozvoj. Pre mňa osobne bolo štúdium veľmi stimulujúce a podnetné. Nepatrím medzi študentov, ktorí si dokážu ľahko pamätať kvantú informácií, preto boli niektoré skúšky, najmä v prvých ročníkoch, pomerne náročné. Ale ako ubiehali semestre, psychológia sa stávala praktickejšou, viac zameranou na syntézu informácií ako na memorovanie. A to mi vyhovovalo. Magisterský stupeň štúdia som si vyslovene užíval, mal som veľa priestoru na sebarealizáciu a psychológiou som žil naplno. Až som mal niekedy pocit, že je tej psychológii v škole málo. Sme maličká katedra a rozumiem obmedzeniam, ktoré z toho plynú. To je v podstate jediná vec, ktorá mi chýbala – chcel by som, aby bola naša katedra väčšia, ideálne aby mala aj doktorandský stupeň štúdia.

O ľudskom prístupe na našej katedre (ale aj fakulte) sa ho-

vorí pomerne veľa, ale nemyslím si, že tomu ľudia skutočne rozumujú. Nie je to o tom, že sme s pedagógmi kamaráti, aj keď niektoré katedrové akcie tomuto pohľadu napomáhajú. Podľa mňa ide skôr o to, že keď sa niekto v psychológii chce naozaj posunúť vpred, nájde na katedre človeka, ktorý ho bude osobne viesť. A myslím to doslova. Prístup vyučujúcich nie je len o kritike dip-

lomovej práce, ale pokiaľ o to má študent záujem, dokáže sa od nich veľmi veľa naučiť na hlbšej ľudskej úrovni. Mnohokrát to ale študenti nevidia.

Ak tento rozhovor budú čítať budúci či súčasní študenti, určite ich bude zaujímať Váš názor na štúdium u nás. Čo by ste hodnotili na svojom štúdiu pozitívne a čo by ste naopak zmenili? Je niečo, čo by ste urobili inak, a naopak, čo by ste študentom určite odporučili, aby nepremeškali?

Ľudia sú najväčšie pozitívum štúdia. Môžete mať akokoľvek kvalitné učebnice a prístupy k vedeckým databázam, ale mám pocit, že sa pri hodnotení štúdia stále vrátim najskôr k ľuďom. Vyučujúci, spolužiaci, vedenie fakulty, univerzitní kňazi, ale aj pani upratovačka či baristka v kaviarni. To sú ľudia, ktorí sú počas štúdia veľmi cenní a, žiaľ, v čase pandémie presne o tento rozmer prichádzame. Keď sa to bude dať, prosím, zostávajte na univerzite. Sadnite si ku káve, do knižnice alebo do UPaC. Drvivá väčšina mojich dobrých nápadov vznikla na univerzite a v jej priestoroch. Ak ho budete hľadať, univerzita vám poskytne mimoriadne stimulujúce prostredie, ktoré nikde inde nenájdete. Vždy nám bolo smutno, keď sme vo štvrtok poobede videli masy študentov, ako utekajú z univerzity domov. Keď potreba byť

doma čo najskôr bola väčšia ako dve hodiny cenných rozhovorov s ľuďmi na univerzite. To by som rád zmenil a odporučil zmeniť súčasným aj budúcim študentom. Akademická pôda je prostredie, ktoré je veľmi ťažké niečím nahradiť. Využite ho na maximum.

V dnešnej dobe sa veľa hovorí o pripravenosti na prax. Ja viem, že Vy ste veľa praxovali už aj počas štúdia. Mohli by ste priblížiť Vaše aktivity, ktoré sa nejakým spôsobom týkali psychológie? Za niektoré z nich ste boli aj ocenený.

Praxoval som prakticky celé štúdium. Už v prvom ročníku som sa stal členom krásneho, mimoriadne dôležitého a stále nedoceneného, projektu internetovej poradne pre mladých – IPčko.sk. Začínal som ako neskúsený študent psychológie, absolvoval som mnoho školení, supervízií, konferencií, ale hlavne som bol hneď v kontakte s klientmi. Predstava ľudí o online poradni pre mladých je mnohokrát skreslená. Nezainteresovaní čakajú, že teenageri riešia prvé lásky, sklamanie z dvojtyždňových vzťahov či podobné „drobnosti“. Realita je úplne inde. Mladí ľudia sa stretávajú s problémami, ktoré sú skutočne veľmi vážne. Pandémia samoty tu bola dávno pred koronou, domáce násilie, psychiatrické diagnózy, ale najmä hlavná a najťažšia téma mojich rozhovorov s klientmi – suicídne myšlienky, resp. pokusy. Mladí nemajú ani zďaleka taký bezproblémový život, ako si mnohí myslíme. A či som bol pripravený? Určite nie. Školu som len začínal, všetko čo som potreboval, som sa musel naučiť v poradni. Vďaka prepracovanému systému vzdelávania a podpory koordinátorov poradne som na to nikdy nebol sám. Vážne prípady prakticky nikdy neriešil človek úplne samostatne. Táto skúsenosť bola nesmierne cenná.

Časom sa moje aktivity v IPčku rozšírili, školiť som nových poradcov, pomáhal som s konferenciami, webom poradne a podobne. Potom som prebral vedenie projektu „Online terénna práca“. V skratke je to snaha vyhľadávať na internete komunity ľudí so psychickými problémami a poskytnúť im cestu von. Cestu z uzatvorených internetových bublín. K tomuto projektu sme napísali monografiu s praktickými skúsenosťami, ako postupovať a za môjho vedenia sme vyhrali ocenenie dobrovoľnícky projekt roka. Výhra v kategórii dobrovoľníkov roka mi tesne ušla, ale podstatný bol projekt, nie to, kto ho vedie.

Zužitkovali ste svoj kontakt s praxou neskôr po skončení školy? Kde pôsobíte? Sú nejaké zručnosti, ktoré ste rozvíjali počas štúdia a po skončení ste ich využili?

Samozrejme, štúdium a prax z univerzity sú podkladom všetkého, čo teraz robím. Neustále sa k mnohým veciam zo školy vraciam. Je to pomerne ťažké zhodnotiť, ako využívam konkrétne vedomosti. Myslím si, že každá skúsenosť, ktorú som v psychológii nadobudol, niekde v mojej hlave zostala. Možno nie ako konkrétna spomienka, ale formovala ma do aktuálneho stavu. Spôsob ako s klientmi pracujem je výsledkom syntézy všetkého, čo som v psychológii zažil. Nič, čo vyskúšame, prečítame alebo zažijeme nevyjde navyše. Možno to denne využívame, ale už nevieme, odkiaľ táto schopnosť pochádza.

Po škole som sa zamestnal v Centre pre deti a rodiny v Ružomberku. Mojou hlavnou pracovnou náplňou bola poradenská činnosť. Potom sa moje smerovanie výrazne zmenilo a v súčasnosti som psychológom Zboru väzenskej a justičnej stráže v Ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých v Sučanoch. Akademického smerovania som sa ale úplne nezbavil, keďže aktuálne píšem rigoróznú prácu. Univerzita mi jednoducho chýba a aspoň takto si ju držím v živote.

Od Vašich vyučujúcich viem, že sa venujete fotografovaniu. Čo konkrétne Vás na ňom zaujíma? Dalo by sa povedať, že táto záľuba má súvis aj so psychológiou?

Fotografovanie je jednou z mnohých záľub, ktoré mám. Je ale jednou z tých najviditeľnejších, preto ju ľudia vnímajú. Myslím si, že fotografia je istou formou saturácie mojich umeleckých potrieb, keďže sa hudba nestala mojím povoláním. Navyše ako psychológ potrebujem formy voľnočasových aktivít, ktoré sú aspoň z časti asociálne. Portréty veľmi nefotím, takže väčšinou je to aktivita, ktorá mi pomáha byť sám, oddýchnuť si od ľudského kontaktu. To je pre psychológa v praxi veľmi dôležité.

Nakoniec spomeniem jednu osobnejšiu vec. Dozvedel som sa, že Vaša manželka je tiež absolventka našej katedry psychológie. Možno povedať, že štúdium v Ružomberku Vám prinieslo životnú partnerku?

Áno, sme psychomanželia. Vidím zdesený výraz v tvárach čitateľov, poznám ho zo situácií, keď sme túto informáciu povedali niekomu naživo. Ale napriek zvláštnym predsudkom k takémuto manželstvu, vidíme značnú prevahu výhod, ktoré to prináša. Mnoho vecí si nemusíme vysvetľovať, lebo im rozumieme na odbornej úrovni. A keď už si niečo potrebujeme vykomunikovať, dokážeme to spraviť efektívne. A za toto manželstvo jednoznačne vďačím univerzite. Úplne konkrétne má na našom vzťahu najväčšiu zásluhu Kolégium Katolíckej univerzity. Je to inštitúcia, ktorá už, žiaľ, na univerzite neexistuje, ale obaja sme boli jej súčasťou, veľa sme sa vďaka tomu stretávali, diskutovali a osobnostne rástli. Áno, Ružomberok a Katolícka univerzita mi priniesli povolanie, manželku a mnoho ďalších cenných ľudí a skúseností.

Ponuka štúdia

Na Filozofickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku sa aktuálne realizuje štúdium v bakalárskom, magisterskom a doktorandskom stupni.

Bakalárske a magisterské študijné programy sa v zásade delia na neučiteľské jednodborové, neučiteľské medziodborové (štúdium dvoch vybraných odborov v pomere obsahu učiva 50 : 50) a učiteľské štúdium dvoch profilových predmetov. Spektrum učiteľských aprobácií je možné rozšíriť o tie predmety, ktoré sa vyučujú na susednej Pedagogickej fakulte KU. Absolventom FF KU, ale aj iným záujemcom, ponúkame možnosť prehĺbenia odbornosti prostredníctvom rigorózneho konania a rozšírenie kvalifikácie o ďalší aprobačný predmet prostredníctvom rozširujúceho štúdia.

Kvalitné a flexibilné štúdium

FF KU patrí medzi najlepšie fakulty v oblasti humanitného vzdelávania na Slovensku, čo dokladajú pozitívne hodnotenia zo strany Akreditačnej komisie i agentúry ARRA. Flexibilné nastavenie štúdia na fakulte vám umožňuje vybrať si čo, ako a kedy sa budete učiť. Vy si volíte štúdium jedného odboru, medziodborového štúdia alebo štúdium učiteľských kombinácií. Vy si vyberáte zo širokej ponuky predmetov, spôsob štúdia či dokonca absolvovanie časti vášho štúdia v zahraničí na jednej z mnohých partnerských univerzít.

Osobnostný rozvoj

Štúdium na FF KU vám poskytne príležitosť rozvíjať svoje záujmy, získať nové zručnosti, stretávať sa so zaujímavými ľuďmi a obohacovať váš duchovný život. Fakulta podporuje rôznorodé aktivity, takže sa budete môcť realizovať vo výskume, získať skúsenosti v študentských médiách (časopis Zumag, rádio Pulz, televízia Unica), zapojiť sa do dobrovoľníckej činnosti, aktivít UPaC či angažovať sa v divadelnom alebo folklórnom súbore.

Individuálny prístup, rodinná atmosféra, dobré vzťahy

Na fakulte sa študenti navzájom i so svojimi vyučujúcimi dobre poznajú aj vďaka pravidelným katedroviciam či exkurziám. Štúdium v menších vyučovacích skupinách prináša viac príležitostí na bezprostrednú interakciu a dobré vzťahy. Namísto splynutia s davom vo veľkých prednáškových sálach budete mať osobný kontakt s učiteľom a váš názor v diskusií určite nezanikne. Napomôže vám to lepšie a efektívnejšie realizovať váš potenciál.

Moderný univerzitný campus

Campus Katolíckej univerzity patrí medzi najmodernejšie univerzitné areály na Slovensku. Nová a priestranná univerzitná knižnica, dobre vybavené internáty, komfortné učebne, univerzitná kaplnka, výborné stravovacie možnosti a blízkosť nákupných možností robí život na fakulte príjemnejším.

Atraktívny región

Ružomberok a okolitý Liptov ponúkajú pestrú paletu možností na príjemné trávenie voľného času. V regióne sa nachádza množstvo historických (napr. Vlkolíneč, zapísaný do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO, gotický kostolík v Ludrovej či archeoskanzen Havránok) a prírodných (napr. Veľká Fatra, Nízke Tatry, Liptovská Mara) zaujímavostí. Liptov je jednoducho top región Slovenska, ak ide o letnú i zimnú turistiku a športy či termálne kúpaliská.

Viac informácií na www.ff.ku.sk

Bakalárske štúdium na FF KU:

- 1.** Jednoodborové (neučiteľské) študijné programy
anglistika a amerikanistika
filozofia
philosophy
história
psychológia
slovenský jazyk a literatúra
žurnalistika
- 2.** Medziodborové (neučiteľské) študijné programy
anglistika a amerikanistika
filozofia
história
slovenský jazyk a literatúra
* kombinujú sa ľubovoľné dva odbory v pomere 50 : 50
- 3.** Učiteľské kombinačné študijné programy
učiteľstvo anglického jazyka a literatúry
učiteľstvo filozofie
učiteľstvo histórie
učiteľstvo nemeckého jazyka a literatúry
učiteľstvo slovenského jazyka a literatúry
- 4.** Medzifakultné štúdium učiteľstva
uchádzač si zvolí jeden študijný program učiteľstva z ponuky FF KU + jeden študijný program z ponuky PF KU:
učiteľstvo informatiky
učiteľstvo matematiky
učiteľstvo biológie
učiteľstvo geografie
učiteľstvo chémie
učiteľstvo hudobnej výchovy
učiteľstvo náboženskej výchovy
učiteľstvo výtvarnej výchovy
učiteľstvo ruského jazyka a literatúry
učiteľstvo talianskeho jazyka a literatúry
učiteľstvo telesnej výchovy

Magisterské štúdium na FF KU:

- 1.** Jednoodborové (neučiteľské) študijné programy
filozofia
philosophy
história
psychológia
žurnalistika
- 2.** Medziodborové (neučiteľské) študijné programy
filozofia
história
- 3.** Učiteľské kombinačné študijné programy
učiteľstvo anglického jazyka a literatúry
učiteľstvo filozofie
učiteľstvo histórie
učiteľstvo nemeckého jazyka a literatúry
učiteľstvo slovenského jazyka a literatúry
- 4.** Medzifakultné štúdium učiteľstva
uchádzač si zvolí jeden študijný program učiteľstva z ponuky FF KU + jeden študijný program z ponuky PF KU:
učiteľstvo informatiky
učiteľstvo matematiky
učiteľstvo biológie
učiteľstvo geografie
učiteľstvo chémie
učiteľstvo hudobnej výchovy
učiteľstvo náboženskej výchovy
učiteľstvo výtvarnej výchovy
učiteľstvo ruského jazyka a literatúry
učiteľstvo talianskeho jazyka a literatúry
učiteľstvo telesnej výchovy

Doktorandské štúdium na FF KU:

- systematická filozofia
história
teória a dejiny žurnalistiky

Rozširujúce štúdium na FF KU:

- učiteľstvo anglického jazyka a literatúry
učiteľstvo filozofie
učiteľstvo histórie
učiteľstvo slovenského jazyka a literatúry

Naši študenti hodnotili dištančné vzdelávanie

Foto: Marvin Meyer, unsplash.com

Rok prebiehajúcej pandémie bol náročný aj na vysokých školách. Tak študenti ako aj vyučujúci si museli zvyknúť na nie úplne tradičné spôsoby vzdelávania. Napriek novej situácii to však vyzerá, že sa s novou situáciou úspešne popasovali. Hovoria o tom výsledky študentských hodnotení na našej fakulte. V polovici a v závere výučbovej časti zimného semestra 2020/2021 sa na fakulte uskutočnilo hodnotenie kvality poskytovaného dištančného vzdelávania. Prostredníctvom online dotazníkového prieskumu študenti vyjadrili celkovú spokojnosť s úrovňou poskytovaného vzdelávania v tejto komplikovanej dobe.

V polovici semestra bolo z 225 realizovaných predmetov hodnotených 73 predmetov v rámci 153 odovzdaných individuálnych hodnotení. Otázky v online dotazníku sa týkali identifikovania používaných online nástrojov vzdelávania, dodržiavania výučby v čase rozvrhu, miery, do akej online výučba nahrádza prezenčné metódy výučby, či názorov na to, ako by sa dala výučba daného predmetu zlepšiť alebo zmeniť. Z hodnotení vyplýva, že vyučujúci sa úspešne a efektívne adaptovali na nové podmienky výučby. Pri výučbe 98 % hodnotených predmetov boli aktívne využívané

nástroje ako MS Teams a Moodle, prípadne iné aplikácie a elektronické pomôcky (Zoom, Youtube a pod.). 90 % hodnotených predmetov bolo vyučovaných v čase stanovenom rozvrhom hodín a na stupnici od 1 do 10 (1 najhoršie, 10 najlepšie) označilo mieru, do akej dištančná výučba nahrádzala prezenčnú výučbu, hodnotením 10 (36 % študentov), 9 (19 % študentov), 8 (11 % študentov), 7 (10 % študentov), 6 (5 % študentov), 5 (7 % študentov), 4 (3 % študentov), 3 (4 % študentov), 2 (1 % študentov) a 1 (4 % študentov).

V závere výučbovej časti semestra bolo z 225 realizovaných predmetov hodnotených 115 predmetov v rámci 555 odovzdaných individuálnych hodnotení. Zo záverečných hodnotení vyplýva, že študenti vysoko hodnotia odbornosť učiteľov (94 %), ich pripravenosť na vyučovanie (93 %), oceňujú tiež nestrannosť a rešpekt voči študentom (92 %). Priestor na zlepšenie sa ukazuje v schopnosti motivovať pre dištančné štúdium (spokojnosť 85 %).

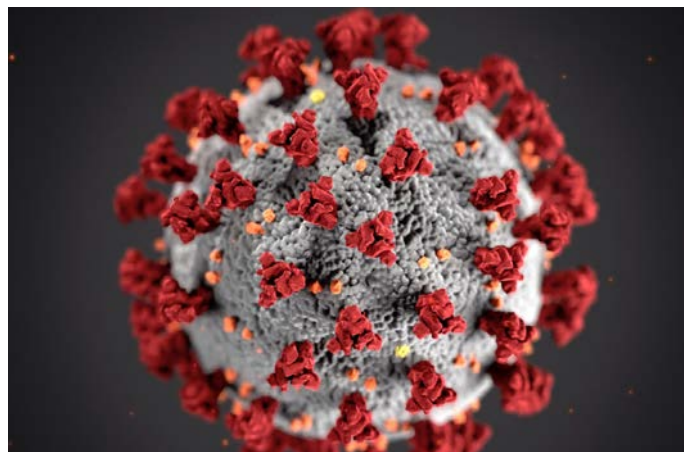
Dobrovoľníctvo a pomoc počas koronakrízy

Od marca 2020 do konca letného semestra 2019/2020 a následne od polovice októbra 2020 až dodnes prešla aj filozofická fakulta do dištančného módu fungovania v dôsledku pandémie a následných opatrení. Výučba i skúšanie prebiehalo prostredníctvom videokonferenčných hovorov, emailov či s využitím ďalších technológií. Napriek komplikovanej situácii si však naši študenti i zamestnanci našli čas na pomoc iným ľuďom, ktorí boli počas pandémie najviac zraniteľní. Distribuovali potraviny seniorom, pomáhali v domovoch sociálnych služieb, ale zapojili sa tiež do menej bežných aktivít. Načítali rozprávku o koronavíruse pre deti či poskytli konverzácie v slovenčine.

Spomeňme aspoň niektoré z aktivít a dobrovoľníckych činov. Študentky a študenti psychológie boli tradične veľmi aktívni. Šili rúška pre Červený kríž a distribuovali ich pre deti a obyvateľov v detských domovoch a rómskych osadách v okolí Žiliny, Martina a v obci Lednica (Sarah Štefanová a Andrea Barková), venovali sa bezdomovcom (Ján Cibulka), piekli kváskový chlieb pre svoju komunitu v Žiline (Klaudia Kubalová), pomáhali v domove sociálnych služieb vo Varíne pri Žiline (Monika Slučíková a Janka Ďuričková) aj v útulku pre psov v Ružomberku (Laura Peťová), nakupovali pre seniorov v Košiciach (Martina Hatoková) a pracovali v internetovej poradni pre mladých ľudí IPčko.sk (Zuzana Medlenová). Psychológ Juraj Holdoš navyše poskytoval online a telefonické psychologické poradenstvo v rámci svojej spolupráce s Poradenským centrom KU.

Rôznorodú pomoc realizovali tiež študentky a študenti učiteľstva slovenského jazyka a literatúry. Pomáhali starším a opusteným spoluobčanom, z vlastnej iniciatívy aj prostredníctvom mnohých občianskych združení, konfesijných spoločenstiev, samosprávnych krajov a pod. (Martin Junek, Terézia Vorčáková, Lucia Podstrelená, Kristína Volovská a Katarína Volovská) alebo šili rúška pre tých, ktorí ich potrebovali (Petra Pankuličová a Mária Šuťáková).

Do aktivít sa zapojili aj naši žurnalisti. Vyučujúca Terézia Rončáková spolu s ružomberskými skautmi šila rúška pre ÚVN. Zaujímavú formu si vybrala študentka Viktória Čudrnáková, ktorá nahrala/načítala rozprávku pre deti „Nezastaviteľní“. Tento príbeh pre deti predškolského a mladšieho školského veku vysvetľuje, čo je koronavírus a ako sa pred ním môžu chrániť.

Matúš Ján Capko a Paulína Kováčová zas poskytovali online konverzácie pre študentky slovenčiny zo Srbska, ktoré boli na našej univerzite na Erasmus+ pobyte. Keďže ako študentky slovenského jazyka si do Ružomberka prišli zdokonaľiť aj komunikáciu v slovenčine, od marca sa ocitli v nemilej situácii. Boli na Slovensku, no nemohli sa v podstate skoro s nikým stretávať. Aspoň cez online videohovory tak mali šancu využiť to, že sú na Slovensku. Spomenúť treba tiež dobrovoľnícku činnosť Lotty Mižikovej v domove sociálnych služieb v Ružomberku, ktorá tam pomáhala a robila spoločnosť starým osamelým ľuďom.

Vieme, že uvedená pomoc je len časťou toho, čo naši študenti a zamestnanci robili. Týmto spôsobom im všetkým chceme poďakovať, že v komplikovanej situácii mysleli na druhých.

Marek Babic, dekan FF KU

Pre veľký záujem rozširujeme možnosti štúdia

Koncom septembra 2020 sme privítali desiatky učiteľov základných i stredných škôl, ktorí sa rozhodli ďalej vzdelávať a prostredníctvom štúdia na pôde Filozofickej fakulty KU si rozšíriť kvalifikáciu o ďalší aprobačný predmet. Filozofická fakulta KU v akademickom roku 2020/2021 opäť otvorila v podobe rozširujúceho štúdia – učiteľstvo anglického jazyka a literatúry, po dlhých rokoch učiteľstvo slovenského jazyka a literatúry a vôbec po prvýkrát učiteľstvo histórie. Na rozširujúce štúdium sa zatiaľ zapísalo 46 záujemcov z radov pedagogických zamestnancov, z toho 26 na učiteľstvo slovenského jazyka a literatúry, 12 na učiteľstvo anglického jazyka a literatúry a 8 na učiteľstvo histórie.

Frekventantov ďalšieho vzdelávania v mene FF KU privítal prodekan pre vzdelávanie a výchovu FF KU Ivan Koniar. Počas úvodného spoločného stretnutia im poskytol informácie o priebehu, organizácii rozširujúceho štúdia a inštrukcie ako používať akademický informačný systém AIS i e-learningový systém Moodle. Po stretnutí sa študenti rozdelili podľa programov a pozornosť im venovali zástupcovia

z katedier, na ktorých sa programy kvalifikačného vzdelávania budú uskutočňovať.

Teší nás veľký záujem o tento druh vzdelávania. Všetkým učiteľom, ktorí sa vydali na cestu profesijného rozvoja prostredníctvom štúdia na FF KU, ďakujeme za dôveru a želáme veľa úspechov!

Vedúci katedry žurnalistiky sa stal členom Rady pre vysielanie a retransmisiu

2. decembra 2020 poslanci NR SR zvolili štyroch nových členov Rady pre vysielanie a retransmisiu (RVR). Jedným z nich je aj vedúci našej katedry žurnalistiky Pavel Izrael, ktorý nastúpi na svoje šesťročné funkčné obdobie od 17. decembra 2020. Poslanci vyberali z 20 kandidátov a samotnej voľbe predchádzalo ich verejné vypočutie pred parlamentným výborom pre kultúru a médiá. Blahoželáme a želáme veľa úspechov pri pôsobení v rade!

Rada pre vysielanie a retransmisiu je orgán, ktorý má deväť členov a jeho poslaním je „presadzovať záujmy verejnosti pri uplatňovaní práva na informácie, slobody prejavu a práva na prístup ku kultúrnym hodnotám a vzdelaniu a vykonávať štátnu reguláciu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie“ (zákon č. 308/2002 Z. z. v znení neskorších zmien) RVR napríklad rozhoduje o licenciách na vysielanie, ukladá sankcie vysielateľom či spracúva štatistiky o odvysielanom programe.

Netradičný týždeň vedy

Počas každoročného Týždňa vedy a techniky na Slovensku sa aj Katolícka univerzita zapojila do tradičnej popularizácie vedy a výskumu. V roku 2020 sa tak počas druhého novembrového týždňa udialo netradičným spôsobom, prostredníctvom online prednášok domáceho a zahraničných odborníkov. Jednotlivé katedry Filozofickej fakulty KU pripravili pre študentov, ale aj širšiu verejnosť tri zaujímavé prednášky z oblasti médií, filozofie a psychológie.

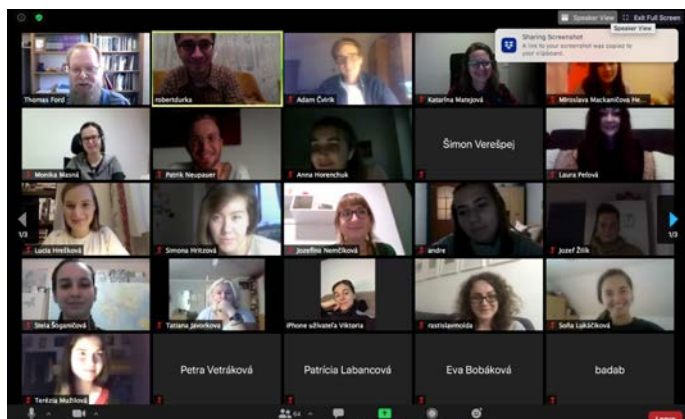
Práca s verejnými zdrojmi v práci Jána Kuciaka bola témou online prednášky doc. Jána Haceka, PhD. Prednáška bola primárne určená študentom žurnalistiky FF KU, ktorí ju absolvovali aj v rámci predmetu Stretnutie s profesionálmi, kde sa stretávajú s odborníkmi z médií či akademickej mediálnej sféry. Mnohé predstavené zaujímavosti o verejných zdrojoch a dátovej žurnalistike, cez ktoré si môže aj laická verejnosť vyhľadať množstvo potrebných informácií, však boli užitočné aj širšiemu publiku.

Ján Hacek je absolventom ružomerskej katedry žurnalistiky, kde získal aj doktorát z teórie a dejín žurnalistiky a v súčasnosti pôsobí ako vedúci Katedry žurnalistiky na FiF UK v Bratislave.

Nakoniec profesor Thomas Ford vystúpil s prednáškou *The Social Psychology of Humor: Disparagement Humor and Prejudice*. Jej cieľom bolo hľadať odpoveď na otázku, či humor, ktorý zosmiešňuje iné skupiny (národnostné, rasové či politické), zároveň vytvára alebo posilňuje predsudky voči týmto komunitám. Výskumy prednášajúceho ukazujú na to, že vtipy o iných skupinách síce neproduktujú nové predsudky, ale umožňujú prejavovať tie, ktoré sú vplyvom sociálnych noriem potlačené.

Thomas Ford je profesorom sociálnej psychológie na Western Carolina University (Cullowhee, North Carolina, USA) a medzi jeho najvýznamnejšie spoluautorské publikácie patrí monografia *Psychology of Humor*. V súčasnosti je hlavným redaktorom časopisu *HUMOR: International Journal of Humor Research*.

Ďalší prednášajúci, doc. David Svoboda, Ph.D., sa vo svojom vystúpení s názvom *Formální abstrakce a její problémy u Tomáše Akvinského* zameral na vývoj chápania matematiky od antického (najmä Aristoteles) k stredovekému (predovšetkým u Tomáša Akvinského). V prednáške predstavil informatívne a zaujímavé interpretácie Aristotelovho ponímania teoretickej a praktickej vedy, a tiež kategórií predstavivosti, idealizácie a ich funkcií v chápaní matematiky ako vedy. Svoboda na záver formuloval hypotézu, že Tomáš Akvinský dostatočne neodlíšil rozličné druhy racionality typické pre rôzne druhy vied.

David Svoboda pôsobí ako docent na Teologickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe a ako výskumný pracovník vo Filozofickom ústave Akadémie vied Českej republiky.

Ocenenie pre našu vyučujúcu slovenčiny

Eva Urbanová, členka KSJL FF KU v Ružomberku získala ocenenie Debut roka Knižnej revue 2019 za detskú knihu *Jeleňatý a Kravatý*, „ktorá duchaplným námetom a živým jazykom oslovila detských aj dospelých čitateľov“. Slávnostné odovzdanie cien sa uskutočnilo 30. novembra 2020 za účasti riaditeľky Literárneho informačného centra Miroslavy Vallovej, šéfredaktorky časopisu Knižnej revue Tiny Čornej a vybraných členov odbornej poroty. Celé podujatie si môžete pozrieť na Youtube.

K tomuto výnimočnému úspechu jej srdečne blahoželáme!

Uskutočnila sa tradičná doktorandská konferencia

Jedenásť pohľadov na aktuálne otázky výskumu humanitných vied bolo odprezentovaných 15. decembra 2020 na konferencii doktorandov, ktorú sme, už tradične, organizovali na Filozofickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku. Kvôli epidemiologickým opatreniam bola tento rok zvolená on-line forma prezentovania príspevkov. Tie boli rozdelené do troch sekcií – mediálne a komunikačné štúdiá, filozofia a historické vedy. Po každej časti nasledovala podnetná diskusia zúčastnených. Na konferencii sa predstavili so svojimi príspevkami doktorandi FF KU. Okrem nich boli na nej prítomní aj študenti ďalších študijných programov, vyučujúci a hostia. Veríme, že aj tento ročník, v poradí piaty, môže byť pre všetkých prínosný a splnil svoj účel.

Štipendiá pre našich študentov

Študenti Katolíckej univerzity v Ružomberku sa počas štúdiá môžu uchádzať o rôzne druhy štipendií. Patria medzi ne napríklad sociálne a motivačné štipendiá zo štátneho rozpočtu (priznávané po splnení podmienok), ale existuje tiež viacero štipendií, ktoré sú pripravené hlavne pre študentov s vynikajúcimi študijnými výsledkami alebo pre študentov, ktorí sú ocenení za iné aktivity.

Sociálne štipendiá sú vyplácané mesačne a prispievajú na úhradu nákladov spojených so štúdiom. Žiadosť o štipendium sa posudzuje a na jeho priznanie je rozhodujúci príjem študenta a s ním spoločne posudzovaných osôb. Ďalšie štipendiá z prostriedkov štátneho rozpočtu sú motivačné štipendiá. Môže ísť o štipendium pre študentov vybraných študijných odborov (motivačné odborové štipendium), za vynikajúce plnenie študijných povinností (ďalej „motivačné štipendiá za vynikajúci prospech“) alebo za dosiahnutie vynikajúceho výsledku v oblasti štúdia, výskumu, vývoja, umeleckej alebo športovej činnosti (ďalej „motivačné štipendiá za mimoriadne výsledky“).

Konkrétnejšie to pre študentov FF KU znamená nasledovné. Motivačné štipendiá za vynikajúci prospech sa priznávajú študentom s najlepším prospechom, a to v druhom semestri prvého roka štúdia v 1. a 2. stupni za výsledky v prvom semestri, ďalej v druhom roku štúdia v 1. a 2. stupni za výsledky v prvom roku a nakoniec v treťom roku štúdia v 1. stupni za výsledky v druhom roku. Študent s vynikajúcimi výsledkami tak môže toto štipendium dostať až päťkrát počas piatich rokov štúdia (v rámci 1. stupňa po skončení prvého semestra, po skončení prvého ročníka a po skončení druhého ročníka; v rámci 2. stupňa po skončení prvého semestra a po skončení prvého ročníka). Keďže sumy sa môžu pohybovať zhruba v rozmedzí od 300 € do 600 € za rok štúdia (čiže polovičné sumy za semester), za celé štúdium môžu byť vynikajúcemu študentovi priznané motivačné štipendiá za vynikajúci prospech spolu do výšky približne 2000 €.

Motivačné štipendiá za mimoriadne výsledky sú priznávané za vynikajúce plnenie študijných povinností počas celej doby štúdia alebo za mimoriadne kvalitné záverečné práce, a tiež za mimoriadne výsledky v oblasti výskumu a vývoja, v umeleckej či športovej činnosti. Štipendiá za vynikajúce plnenie študijných povinností (v podstate za výborný prospech) a za excelentné záverečné práce sú spojené s udelením Ceny rektora KU, resp. ceny dekana, ktoré sú vyhlásené počas slávnostného promočného aktu.

Okrem uvedených štipendií môže rektor alebo dekan priznať i štipendiá z vlastných zdrojov. Tie je možné udeliť za vynikajúce plnenie študijných povinností (toto štipendium býva spojené s udelením ceny dekana za celkové hodnotenie prospel s vyznamenaním), za dosiahnutie vynikajúceho

výsledku v oblasti výskumu a vývoja, za dosiahnutie vynikajúceho výsledku v športovej a umeleckej činnosti (napr. úspech v nejakej súťaži), za príkladný občiansky postoj, ako podporu práce študentov pre KU (napr. práca v knižnici), ako podporu štúdia cudzincov a i. Ide o jednorazové štipendiá maximálne do výšky 500 €.

Osobitné štipendiá priznávané na Filozofickej fakulte KU sú spojené s udelením tzv. Ceny dekana FF KU v Ružomberku za konkrétny rok. Dekan fakulty sa totiž každoročne snaží oceniť jedného výnimočného študenta, ktorý je komisiou a dekanom vybraný z návrhov od akademickej obce. Fakulta sa taktiež rozhodla motivovať nastupujúcich prvákov 1. stupňa špeciálnym finančným bonusom (spravidla vo výške 300 €) určeným študentom s najlepšimi výsledkami po ukončení prvého semestra štúdia.

Množstvo študentov KU sa snaží aspoň raz za dobu štúdia na univerzite realizovať Erasmus+ mobilitu. Aj táto mobilita je štandardne podporená osobitným štipendiom. V prípade štúdia sa jeho výška pohybuje v rozmedzí 470 – 520 € mesačne a v prípade stáže ide o 670 – 720 € mesačne. Študenti s priznaným sociálnym štipendiom dostávajú k štipendiu ďalšie navýšenie a študenti so zdravotným postihnutím dostávajú príplatok na pomôcky. Každý študent sa môže uchádzať o Erasmus+ pobyt v trvaní 1 až 2 semestrov v každom stupni štúdia.

Špeciálnu kategóriu tvoria doktorandské štipendiá, ktoré sú mesačne vyplácané denným študentom doktorandských študijných programov študujúcim v štandardnej dĺžke štúdia. Ich výška sa pohybuje v rozmedzí od 800 € do viac ako 900 €.

Podmienky priznávania a získavania štipendií sú detailne uvedené v Štipendijnom poriadku KU, ktorý je dostupný na www.ku.sk v časti „Úradná výveska“ v sekcii „Vnútorne predpisy – Štúdium“.

Úspešné ukončenie projektu Kríza na Ukrajine – Výzva pre európsku integráciu

Na FF KU bol po troch rokoch trvania úspešne ukončený projekt Jean Monnet Module nazvaný Kríza na Ukrajine – Výzva pre európsku integráciu. Projekt riešiteľov Ivana Koniara, Martina Horemuža a Andrey Božekovej bol v roku 2017 podporený v rámci akcií Jean Monnet, ktoré sa zameriavajú na podporu vzdelávania a výskumu v oblasti európskych štúdií. Projekt sa prostredníctvom realizácie série kurzov venoval špecifickým výzvam, ktoré pre Európsku úniu vyvstali z ukrajinskej krízy.

Ústrednou myšlienkou projektu bolo reflektovať skutočnosť, že projekt európskej integrácie, dlhodobo považovaný za hlavný príspevok EÚ k mieru a stabilite v Európe, sa v prípade Ukrajiny stal dôvodom medzinárodnej krízy a ozbrojeného konfliktu. To vytvára otázky ohľadom budúcnosti európskej integrácie a je zároveň testom toho, či EÚ dokáže reagovať na politické, spoločenské a hodnotové výzvy, ktoré táto kríza prináša.

Hlavná aktivita projektu – učebný modul troch kurzov – mal za cieľ ponúknuť študentom FF KU inovatívny prístup a interdisciplinárny pohľad na témy, ako sú: destabilizácia a ozbrojený konflikt na východe Ukrajiny, regionálna bezpečnosť a rola EÚ pri riešení tohto konfliktu, Rusko ako asertívny aktér v stredoeurópskom priestore, história a bu-

dúcnosť vzťahov EÚ a Ruskej federácie či problémy spoločného európskeho postupu v reakcii na krízu a otázky solidarity, reciprocity a dôvery v EÚ. Počas troch akademických rokov tieto kurzy úspešne absolvovalo 141 študentov FF KU.

Okrem vzdelávacieho modulu projekt zahŕňal i niekoľko ďalších aktivít. Prostredníctvom nich chcel projekt osloviť študentov stredných škôl, ako aj širšiu verejnosť.

Riešitelia projektu realizovali 18 prednášok na 8 partnerských stredných školách v regióne. Prednášky boli venované lepšiemu porozumeniu myšlienky európskej integrácie a zdôrazňovali význam zodpovedného občianstva a aktívnej participácie medzi mladými ľuďmi. Na túto aktivitu nadväzovala súťaž v písaní eseje Moja Európa, do ktorej sa celkovo zapojilo 48 študentov z 19 stredných škôl na Slovensku. V rámci projektu sa taktiež uskutočnili tri verejné diskusie s pozvanými hosťami, ako boli Ján Cingel' (GLOBSEC), Marek Lenč (UMB), Alexander Duleba (SFPa) alebo vojnový reportér Tomáš Forró. V neposlednom rade súčasťou projektu boli i individuálne výskumné aktivity jednotlivých členov projektu, zamerané na témy europeizácie ukrajinskej energetickej politiky, aktívnej politickej participácie mladých v kontexte EÚ a problematike postmoderných konfliktov.

Podrobnejšie informácie o projekte sa nachádzajú na webovej stránke projektu <http://ucchei.ku.sk>

Matej Drobňák

- absolvent študijného programu filozofia z roku 2010/2011
- vedecký pracovník na Katedre filozofie a spoločenských vied Univerzity Hradec Králové

Musím sa priznať, že pri nástupe na štúdium som nemal veľmi jasnú predstavu o tom, čo predstavuje štúdium filozofie a kam by som sa vďaka nemu chcel dostať. Môj výber štúdia bol vedený silnou túžbou hľadať odpovede na „veľké otázky“ a aj napriek mnohým zmenám, ktoré sa odvtedy v mojom živote udiali, ostáva táto túžba stále základným hnacím motorom mojej práce.

To, čo sa ale v mojom vzťahu k filozofii zmenilo, je, že tie „veľké otázky“ dostali veľmi konkrétnu podobu a práve za to ďakujem ľuďom z katedry filozofie. Obdobie štúdia na FF KU v Ružomberku bolo pre mňa obdobím hľadania odborných záujmov a nech som sa zaujímal o čokoľvek, vždy som našiel vyučujúcich ochotných poradiť mi a nasmerovať ma tým správnym smerom. Rovnaké to bolo pri výbere témy bakalárskej a diplomovej práce, ale napríklad aj pri hľadaní vhodného miesta pre zahraničnú stáž. Ak by som mal preto jedným slovom charakterizovať svoje štúdium na katedre filozofie, bolo by to slovo podpora – podpora pri získavaní nových poznatkov, ale hlavne podpora v mojom osobnom a profesionálnom raste, z ktorej ťažím doteraz.

V posledných rokoch som absolvoval niekoľko zahraničných stáží vrátane stáží na University of Salzburg a University of Glasgow. V súčasnosti pôsobím ako vedecký pracovník na Katedre filozofie a spoločenských vied Univerzity Hradec Králové. V rámci môjho výskumu sa venujem otázkam týkajúcim sa fungovania jazyka a komunikácie so zameraním na to, akým spôsobom je naše chápanie slov/viet ovplyvnené kontextom. Výsledky môjho výskumu boli publikované v renomovaných zahraničných časopisoch, ako Mind & Language, Philosophia alebo Acta Analytica.

Vladimíra Legíňová

- absolventka študijného programu žurnalistika z roku 2015/2016
- od 2017 redaktorka spravodajstva RTVS, Štúdio Banská Bystrica

Patrím k žurnalistom, ktorí sa najprv ozvali z éteru rádia a až potom sa rozhodli študovať žurnalistiku. Mnohí ľudia z praxe ma vopred upozorňovali, že novinárčinu študovať netreba, no ja som presvedčená o tom, že to bolo správne rozhodnutie. Denne asi najviac využívam ortoepiu, teda správne vyslovovanie a pravidlá, ktoré majú platiť v slovenčine pri vyslovovaní. Veľa mi dali hodiny redaktor pred mikrofónom, teória médií, politológia, základy práva či psychológie, dejiny žurnalistiky a jednoznačne aj žurnalistické žánre, kde sme preberali ich rozmanitosti, princípy, rozdiely... Som na seba prísna, a preto sa dodnes snažím poznamenať, ktoré mi vysoká škola vštepovala, uplatňovať pri svojej práci.

Ako gymnazistka som začínala ako moderátorka relácií pre deti v Rádiu Lumen v Banskej Bystrici, počas štúdia žurnalistiky v Ružomberku sa pridalo moderovanie študentskej relácie, prispievala som montážami do vysielania a snívala o práci vo verejnoprávnej RTVS. To sa mi nečakane splnilo v roku 2017 a odvtedy pracujem ako redaktorka spravodajstva v banskobystrickom štúdiu. Moja práca sa skladá z moderovania Žurnálu Rádia Regina, správ v Rádiu Regina Stred a, samozrejme, aj z výjazdov do terénu k regionálnym témam, z ktorých vzniknú rozhlasové a televízne príspevky.

Najdôležitejšie poslanstvo štúdia žurnalistiky na Katolíckej univerzite je pre mňa hľadanie pravdy. V praxi si to denne pripomínam, a preto sa usilujem ľuďom prinášať overené informácie a nie nafúknuté senzácie.

Autor: D. L. Palatinus (instagram@dlpalatinus)

Mozaika zo života akademickej obce fakulty

Vydáva: Filozofická fakulta KU v Ružomberku (pre vnútornú potrebu)

Zodpovedný redaktor: Eugen Zeleňák

Jazyková korektúra: Paulína Kováčová, Iboja Nechajová

Grafika a DTP: Marek Hasák

Periodicita vydávania: občasník

Kontakt: dekanat.ff@ku.sk

